

ХТО І КОЛИ ПОДАЄ ДЕКЛАРАЦІЮ З ПОДАТКУ НА ПРИБУТОК ЗА 2020 РІК

Із цієї статті ви дізнаєтеся: хто зобов'язаний подати декларацію з податку на прибуток (далі – декларація) за 2020 рік; чи потрібно подавати порожню декларацію; у які строки слід подати декларацію і сплатити податок; як відзвітувати постійним представництвом нерезидентів (далі – ППН); яку звітність подають неприбуткові організації та платники податку на прибуток за ставкою 0 %.

Хто зобов'язаний подати декларацію?

Подати декларацію за 2020 рік разом із фінзвітністю за цей період зобов'язані всі нижчеперелічені підприємства.

1. Підприємства – резиденти України, які станом на 31 грудня 2020 року застосовували загальну систему оподаткування.

Це платники, які в 2019 році отримали дохід:

- у сумі більше 20 млн грн (за вирахуванням суми непрямих податків) і звітували протягом 2020 року щоквартально;
 - у сумі, що не перевищує 20 млн грн. Вони не подавали квартальні декларації, вони відзвітують зараз відразу за весь 2020 рік.
- 2. Сільгосппідприємства на загальній системі оподаткування.**

Нагадаємо, що для виробників сільгосппродукції, визначення якої наведено в пп. 14.1.234 Подат-

кового кодексу (далі – ПК), передбачено річний податковий звітний період (пп. «б» п. 137.5 ПК). Такий період може починатися з 1 липня минулого звітного року і закінчуватися 30 червня поточного звітного року (пп. 137.4.1 ПК). Ті сільгосп-підприємства, які подали податковому органу декларацію за півріччя 2020 року, отримали право застосовувати такий особливий звітний період, тому зараз можуть не подавати декларацію за 2020 рік (див. наприклад, лист ДПС від 04.06.20 р. № 8939/7/99-00-07-02-01-07, далі – Лист № 8939). Інші сільгосп-підприємства мають відзвітувати в загальному порядку.

 А що робити, коли підприємство не подало декларацію за півріччя 2020 року, але хоче застосовувати особливий звітний податковий період із 1 липня 2020 року по 30 червня 2021 року?

У такому разі можна подати піврічну декларацію зараз, із запізненням. А декларацію за рік уже не подавати. Штрафів за запізнення не буде, оскільки діє карантинний «штрафний» мораторій згідно з п. 52¹ підрозд. 10 розд. XX ПК.

3. Підприємства, які протягом 2020 року перейшли зі спрощеної системи оподаткування на загальну.

Такі платники вважаються новоствореними і згідно з пп. «а» п. 137.5 ПК сплачують податок на прибуток на підставі річної декларації (ЗІР, категорія 102.20.02). У річній декларації вони відображають дохід і фінрезультат від господарської діяльності, отримані за період, який починається з дати переходу на загальну систему оподаткування і триває до закінчення звітного року.

4. Підприємства на загальній системі оподаткування, ліквідовані в IV кварталі 2020 року.

Ці платники подають свою останню (ліквідаційну) декларацію. Дата їх ліквідації могла припасти на початок або середину звітного (податкового) кварталу. Тому вони можуть подавати ліквідаційну декларацію починаючи з дня внесення до ЄДР запису про ліквідацію юрособи, але не пізніше строків, установлених для подання річної декларації (ЗІР, категорія 102.20.01). Нагадаємо, що ЄДР – це Єдиний державний реєстр юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців і громадських формувань.

5. Неприбуткові організації – порушники.

Це організації, які в період із січня по листопад 2020 року порушили вимоги пп. 133.4.1 та 133.4.2 ПК і за це були виключені з Реєстру неприбуткових установ та організацій (далі – Реєстр).

У річній декларації вони відображають дохід і фінрезультат від господарської діяльності, отримані за період, який починається з наступного місяця після порушення і триває до закінчення року. **Наприклад**, порушення сталося у вересні. Отже, у річній декларації треба показати дохід і прибуток (збиток) за період із жовтня по грудень включно. Якщо порушення було в жовтні, тоді в декларації має бути наведена інформація за листопад і грудень.

Зверніть увагу! Якщо порушення сталося в грудні, то декларація за рік не подається, оскільки за цей період неприбуткова організація відзвітує ще за старими правилами, тобто шляхом подання Звіту про використання доходів (прибутків) неприбуткової організації за формою, затвердженою наказом Мінфіну від 17.06.16 р. № 553 (далі – Звіт) (див. нижче). Правда, у такому Звіті неприбуткової організації доведеться визначити податкове зобов'язання з податку на прибуток за ставкою 18 % (пп. 133.4.3 ПК).

6. Нові неприбуткові.

Платник податку на прибуток, який застосовував базовий річний звітний період і протягом цього року був включений до Реєстру, після закінчення 2020 року має подати до органу ДПС відразу дві форми звітності (ЗІР, категорія 102.04):

- декларацію з податку на прибуток підприємств, у якій потрібно відобразити дані податкового обліку за період перебування на загальній системі оподаткування. Показники в такій декларації розраховуються за період із початку року до дати включення підприємства до Реєстру;
- Звіт з показниками за період перебування в Реєстрі в 2020 році.

7. Нульовики-порушники.

Це підприємства, які в 2020 році застосовували нульову ставку податку згідно з п. 44 підрозд. 4 розд. XX ПК, але порушили умови її застосування (наприклад, виплатили дивіденди). Такі платники в декларації повинні оподаткувати за ставкою 18 % весь прибуток, отриманий із початку звітного року. **Зверніть увагу!** Нульовики-порушники подають декларацію не за своєю спеціальною формою (див. нижче), а формою, загальною для всіх платників податку на прибуток.

8. Нерезиденти, які ведуть господарську діяльність на території України через свої ППН.

Оновлена редакція пп. 141.4.7 ПК починаючи з 23.05.20 р. передбачала для ППН загальні правила оподаткування прибутку з таким нюансом: обсяг оподаткованого прибутку визначається

згідно зі ст. 39 ПК. Тому ДПС у Листі № 8939 рекомендувала всім ППН подати за півріччя 2020 року декларацію, а не Розрахунки з податку на прибуток за формами, затвердженими наказом Мінфіну від 13.06.16 р. № 544 (далі – Розрахунки). Проте Закон від 17.12.20 р. № 1117-IX (далі – Закон № 1117), що набув чинності 01.01.21 р., заднім числом відклав застосування цієї новації до звітних податкових періодів 2021 року.

Ми вважаємо, що при складанні звітності за 2020 рік тим ППН, які в I кварталі 2020 року (до набуття чинності Закону № 466) звітували за допомогою Розрахунків, не варто повертатися до колишніх правил визначення прибутку, незважаючи на відстрочення, надане Законом № 1117. Адже, по-перше, сподіватимемося, що з 1 січня 2021 року нові правила оподаткування прибутку ППН уже не поміняються, а по-друге, форми Розрахунків втратили чинність з 01.12.20 р. (хоча, як впливає з п. 46.6 ПК, ними ще можна користуватися для звітності за 2020 рік). Тому всім ППН доцільно подати за 2020 рік звичайну декларацію. Або почекати роз'яснень податкового органу.

9. Фізособи-підприємці, фізособи, які провадять незалежну професійну діяльність, платники єдиного податку і неприбуткові організації, що виплатили у звітному році дохід юрособи-нерезиденту.

З 23.05.20 р. фізособи-підприємці, незалежні професіонали і платники єдиного податку (юрособи і фізособи) є платниками податку на прибуток у разі виплати нерезиденту доходів з українського джерела (пп. 133.1.1 ПК). При цьому, згідно з оновленою редакцією п. 137.5 ПК, звітним періодом для таких платників є календарний рік. Завважимо, що зазначена редакція п. 137.5 ПК набула чинності тільки 01.01.21 р., проте в Листі № 8939 сказано, що вищеназвані особи, які в 2020 році виплатили нерезидентам дохід, повинні відобразити суму такого доходу і відповідну суму податку **в додатку ПН і декларації** за 2020 рік.

Неприбуткові організації прямо не названі в ПК платниками податку на дохід нерезидента, але вони підпадають під визначення резидентів з пп. 14.1.213 ПК. А отже, згідно з пп. 141.4.2 ПК, вони зобов'язані сплачувати цей податок і подавати відповідну звітність. Неприбуткові установи та організації, які утримують і вносять до бюджету «нерезидентний» податок, подають контролюючому органу **декларацію з податку на прибуток і додаток ПН разом зі Звітом** (ЗІР, категорія 102.04).

Усі вищеназвані особи заповнюють в декларації **рядки 23–25**. Інші показники декларації вони не заповнюють і інші додатки до декларації (крім додатку ПН) не подаються.

Як і коли слід подати декларацію і сплатити податок?

Правильно заповнена і своєчасно подана податкова звітність – це відсутність санкцій для вашого підприємства. Тому дуже важливо знати відповіді на нижченаведені запитання.

У який строк потрібно подати декларацію?

Декларацію за 2020 рік потрібно подати не пізніше **1 березня 2020 року (це понеділок)**. Причому декларація у цей строк подається незалежно від того, звітували платники податку на прибуток протягом 2020 року щоквартально чи повинні відзвітувати тільки один раз за підсумками року (пп. 49.18.6 ПК).

За якою формою подавати річну декларацію?

Декларація за 2020 рік подається **за «старою» формою**, затвердженою наказом Мінфіну від 20.10.15 р. № 897 (з огляду на зміни, унесені наказом Мінфіну від 14.11.19 р. № 481). А форма, оновлена наказом Мінфіну від 29.10.20 р. № 649, застосовуватиметься тільки починаючи зі звітності за I квартал 2021 року (п. 46.6 ПК, лист ДПС від 14.12.20 р. № 22431/7/99-00-05-05-01-07). Для подання декларації в електронному вигляді застосовується універсальний ідентифікатор форми **J0100118**.

Куди і яким способом можна подати декларацію?

Декларація подається органу ДПС, у якому платник перебуває на обліку. Подати декларацію платники податків мають право (п. 49.3–49.7 ПК):

- особисто (або через уповноважену особу);
- поштою (з описом вкладення і повідомленням про вручення) – не пізніше ніж за 5 днів до закінчення строку подання декларації, тобто не пізніше **24 лютого, це середа**. А якщо таке поштове відправлення буде загублене або зіпсоване, платник протягом 5 робочих днів із дня отримання відповідного повідомлення зобов'язаний направити поштою (або подати особисто) контролюючому органу другий примірник декларації разом із копією повідомлення про втрату або псування, а також своєчасно сплатити задекларовану суму податку;
- засобами електронного зв'язку в електронній формі (такий спосіб подання є обов'язковим для великих і середніх підприємств!). Відправити Звіт електронкою потрібно до закінчення останньої години дня, у якому закінчується строк подання декларації. **Зверніть увагу!** Єдиною підставою для відмови в прийманні електронної декларації є недійсність кваліфі-

кованого електронного підпису або печатки, у тому числі у зв'язку із закінченням строку дії сертифіката відкритого ключа. Але якщо така декларація не відповідає всім вимогам електронного документа, або містить недостовірні обов'язкові реквізити, або подана у форматі, недоступному для її технічної обробки, то в прийманні такої декларації буде відмовлено.

Не тягніть до останнього! Пам'ятайте про норми п. 49.11 ПК. Після того як ви подали декларацію, орган ДФС протягом 3–5 днів (залежно від способу подання) може повідомити вас про відмову в її прийманні. І тоді декларацію доведеться подавати повторно, але з дотриманням того ж таки встановленого строку. Тому краще подавати декларацію заздалегідь, щоб мати запас часу на такий випадок.

Куди подавати декларацію і сплачувати податок, якщо підприємство в 2020 році змінило свою податкову адресу?

Якщо платник податків міняє (перереєстрував) своє місце розташування, він повинен сплачувати податки і збори за місцем своєї попередньої реєстрації до закінчення поточного бюджетного періоду (п. 10.13 Порядку, затвердженого наказом Мінфіну від 09.12.11 р. № 1588), тобто до кінця поточного року (ст. 3 Бюджетного кодексу). Це означає, що декларація за 2020 рік платник повинен подати вже за новим місцем податкової реєстрації. Адже декларація подається після 31 грудня. За новою адресою сплачується і задекларований податок.

У великих платників податків трохи інакше! Платники, які стали великими з 1 січня 2021 року, подають декларацію за 2020 рік уже до Офісу великих платників податків, а податок сплачують за місцем попереднього обліку. Це впливає з п. 64.7 ПК.

Чи потрібно подавати «порожню» декларацію?

Платник податків зобов'язаний подавати податкову декларацію за кожний звітний період за на-

явності показників, що підлягають декларуванню (п. 49.2 ПК). Іншими словами, якщо таких показників у звітному періоді немає, то і декларацію (навіть із прочерками) подавати не потрібно.

Проте з роз'яснень податківців стає ясно, що ДПС усе-таки вирішила «не помічати» норму п. 49.2 ПК. Наприклад, у роз'ясненні в ЗІР (категорія 102.20.02) сказано, що декларацію потрібно подати незалежно від показників, які відображені у фінзвітності, навіть якщо показники такої фінзвітності не підлягають відображенню в декларації. Тому **рекомендуємо** платникам, які не хочуть вступати у спір із контролюючим органом, подати порожні декларації разом із фінзвітністю в установлені строки.

А за якими формами звітують «особливі» платники податку на прибуток?

Під «особливими» маються на увазі: нульовики, що дотримують вимоги п. 44 підрозд. 4 розд. XX ПК, і неприбуткові організації (включені до Реєстру на 31 грудня звітного року). Такі особливі платники не пізніше **1 березня 2021 року** разом із річною фінзвітністю подають:

- нульовики – Спрощену декларацію за формою, затвердженою постановою КМУ від 09.08.17 р. № 592;
- неприбуткові організації – Звіт. При цьому Звіт подається навіть за наявності нульових показників (ЗІР, категорія 102.20.02).

У який строк потрібно сплатити податок, задекларований за 2020 рік?

Податок треба сплатити протягом 10 календарних днів після закінчення строку, встановленого для подання декларації (п. 57.1 ПК). Тобто строк сплати податку закінчується **11 березня 2021 року (це четвер)**.

Важливий нюанс! Сплатити задекларований податок у встановлений строк потрібно буде навіть у тому випадку, якщо платникові відмовлять у прийманні декларації.

ВИСНОВКИ

Декларацію з податку на прибуток за 2020 рік усі платники цього податку подають податковому органу не пізніше 1 березня 2021 року (це понеділок) за «старою» формою, затвердженою наказом Мінфіну від 20.10.15 р. № 897 (з огляду на зміни, унесені наказом Мінфіну від 14.11.19 р. № 481). А сплатити задекларований податок необхідно не пізніше 11 березня (це четвер).

Неплатники податку на прибуток (крім звичайних фізосіб) зобов'язані подати декларацію із заповненими рядками 23–25 і додатком ПН у випадку, якщо вони в 2020 році виплатили юрособі-нерезиденту дохід з українського джерела.